

L'ADQUISICIÓ DEL LLENGUATGE: PRESENTACIÓ

L'estudi de l'aprenentatge del llenguatge, una de les capacitats cognitives centrals de la ment humana, ha mogut l'interès de la investigació de temps ençà. La lingüística teòrica moderna ha mostrat, a més, que l'estudi del desenvolupament lingüístic i el de les propietats del llenguatge *estable* o adult no són sinó les dues cares d'una moneda que té valor de canvi no només en el camp estrictament gramatical: els seus avenços, encara que incipients comparats amb els d'altres ciències, es mostren molt prometedors i han d'influir en tots els estudis de la psicologia cognitiva.

Aquest número de «Llengua & Literatura» dedica bona part del seu contingut de llengua a treballs sobre adquisició del llenguatge. El lector podrà comprovar que es tracta d'una línia de recerca relativament nova, però ja ben sòlida al nostre país, que creix a un ritme exponencial i amb treballs que se situen al bell mig de les polèmiques més actuals. Les seves autores pertanyen a tres universitats diferents i a quatre departaments diferents, però mostren clarament la seva pertinença a una comunitat científica lingüística, que no solament intercanvia dades i hipòtesis, sinó que tot sovint aprofita de treballar conjuntament i col·labora freqüentment.

En el treball d'Anna Bartra s'hi presenten algunes de les perspectives més rellevants sobre el tema, es defensen les hipòtesis de la gramàtica generativa des d'una òptica un xic més distanciada que l'estrictament gramatical per tal de situar el plantejament innatista en el marc de la psicologia cognitiva i exposar els principals temes d'estudi dins d'aquest camp. S'hi fa referència a algunes de les polèmiques vives que han sotragat el camp en els darrers anys.

Exemples estimulants d'aquestes polèmiques els tenim en gairebé tots els treballs gramaticals. Així, Aurora Bel fa servir un extens cor-

pus de dades de l'adquisició del català per apostar per un model innovador de fixació de paràmetres. Segons l'autora, per a un bon nombre de paràmetres cal abandonar l'opció de l'adquisició *instantània* per constatar que el procés en temps real suposa que, a partir d'una situació en què el nen té totes les opcions paramètriques disponibles, les dades desencadenants inclinaran la balança a favor d'un valor o de l'altre. No hi hauria, doncs, «rebuig» d'hipòtesis errònies per part de l'infant.

El treball de Montserrat Capdevila i Mireia Llinàs aposta fortament a favor de la hipòtesi de la *maduració* en l'adquisició. Les autores fan un repàs sintètic, però gairebé exhaustiu, de les característiques de la parla primerenca del nen català. En tots els casos hi detecten una manca absoluta de categories funcionals, ja sigui de forma explícita o en les propietats que desencadenen en les gramàtiques adultes. D'això en dedueixen que les categories funcionals no han madurat en l'estadi primerenc i no són disponibles per al nen.

Anna Gavarró, al contrari, aporta dades que corroboren la hipòtesi continuista relativament feble de Rizzi (1993/94, 1995), concretament de la seva teoria de la *truncació*. Segons aquesta autora, les gramàtiques infantils poden contenir categories funcionals, però la diferència radical entre les gramàtiques infantils i les adultes radica en el fet que les primeres poden *truncar* l'estructura de la frase en un punt determinat, de manera que hi manquin les categories per sobre del punt de tall i les propietats que se'n deriven. Com que la variació paramètrica es troba en les categories funcionals, la truncació tindrà efectes diferents segons quina sigui la llengua que el nen està aprenent. Gavarró mostra que una nena bilingüe té una gramàtica amb les característiques i vacil·lacions que serien esperables.

Joana Rosselló fa una demostració de l'estreta interconnexió que existeix entre la investigació en lingüística teòrica i en adquisició. El seu treball fa una proposta sobre l'estructura funcional de la frase catalana (mallorquina) en les gramàtiques infantils i en les adultes. Situat en una òptica *minimista* estricta, el seu treball es mostra clarament a favor de la *continuitat* en l'adquisició. L'autora argumenta que una anàlisi detinguda dels fets mostra més connexions que no semblaria entre les GIs i les GAs: concretament, la inexistència en

català d'una posició argumental a l'esquerra del verb flexionat, fet del qual se seguiria que el Principi de Projecció Ampliat no és un universal absolut.

Us deixem, doncs, amb l'ampli ventall de suggeriments que els articles aporten per a l'estudi de les propietats universals i parametrizables de les gramàtiques infantils (i adultes) del català: un grapat de sorra, esperem, en el camí del coneixement de les propietats de la capacitat lingüística humana.

ANNA BARTRA I KAUFMANN
Universitat Autònoma de Barcelona